

Opowieść

o żydowskim Piotrkowie

„Była to najlepsza i najgorsza z epok, wiek rozumu i wiek szaleństwa, czas wiary i czas zwątpienia, okres światła i okres mroków, wiosna pięknych nadziei i zima rozpacz. Wszystko było przed nami i nic nie mieliśmy przed sobą. Dążyliśmy prosto w stronę nieba i kroczyliśmy prosto w kierunku odwrotnym.”

Charles Dickens

Dawno, dawno temu było sobie miasto... Czyż nie tak powinna zaczynać się opowieść o Piotrkowie? Owszem, może gdyby chodziło o nieistniejący już punkt na mapie albo wytwór czyjejs fantazji – zgoda. Jak jednak rozpocząć opowieść o mieście realnym, mieście, które jest, tętni życiem, rozrasta się, modernizuje, ma własny budżet, stację radiową, plany inwestycyjne, ponad osiemdziesiąt tysięcy mieszkańców, ba, nawet fanpage na facebooku¹, stronę w Wikipedii i galerię handlową? Jak rozpocząć tę opowieść w czasach, w których życie pędzi na złamanie karku, a pamięć przeterminowuje się niczym wczorajsza data albo przydatność do spożycia. Kogo obchodzi dziś znaczenie słów Cycerona: *Historia testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuntia vetustatis*²?

To prawda: żyjemy w czasach, w których liczy się tylko „tu i teraz”. Jednak przechadzając się ulicami współczesnego Piotrkowa, zwłaszcza tymi, których nazwy ewoluowały przez lata, nie sposób nawet dziś i choć przez chwilę nie poczuć klimatu dawnych epok. Szlak zabytków przecinają tu lub pokrywają się z nim szlaki: luterński, żydowski i rosyjski. Może właśnie dlatego Piotrków to ulubione miejsce wielu twórców filmowych? Być może właśnie dlatego gościły tu wielokrotnie gwiazdy polskiego i światowego kina. Peter Kassovitz, reżyser filmu "Jakub kłamacz", w wywiadzie dla oficjalnego portalu Piotrkowa Trybunalskiego przyznał: „Dlaczego Piotrków? Bo jest bardzo uroczy, ma jakiś swój klimat i niepowtarzalny nastrój” ...

¹ Piotrków Trybunalski - oficjalna strona miasta, <<https://www.facebook.com/piotrkowpl>>, [dostęp: 16 marca 2014].

² łac. *Historia to świadek czasów, światło prawdy, żywa pamięć, mistrzyni życia, zwiastunka przyszłości*, C. Jędraszko, *Łacina na co dzień*, Warszawa, Nasza Księgarnia, 1980, s. 111.